

9.12.2016

REGLER FÖR UPPRÄTTHÅLLET AV DRIFTSBEREDSKAPEN HOS OCH DRIFT AV KRAFTVERKSENHETER SOM INGÅR I EFFEKTRERESERVSYSTEMET SAMT UTBJUDANDE AV EL PÅ MARKNADEN

Fingrid eller dess dotterbolag Finextra (hädanefter Fingrid) ställer upp följande regler för upprätthållandet av driftsberedskapen hos och driften av kraftverksenheter som ingår i effektreservsystemet samt för utbudande av den producerade elen på marknaden.

Dessa regler tillämpas på kraftverksenheter och kraftverkets innehavare (hädanefter Producenten) liksom även på andelar i enheter vid andelskraftverk och på deras innehavare.

1 UPPRÄTTHÅLLANDE AV DRIFTSBEREDSKAPEN VID EN KRAFTVERKSENHET

1.1 Allmänna regler

Kraftverksenheter ska uppfylla de krav som ställs i 8 § i lagen om effektreserv (117/2011).

Producenten ska upprätthålla kraftverksenheters tekniska funktion på den nivå som följande beredskapstider kräver:

- under vinterperioden 1.12–28.2 en uppstartstid på högst tolv (12) timmar
- under annan tid en uppstartstid på högst en (1) månad.

Under vinterperioden ska kraftverksenheter ha beredskap för minst 200 timmars drift med full effekt i enlighet med driftsavtalet.

Producenten och Fingrid ska komma överens om tidpunkterna för reparationer som påverkar kraftverksenheters 12 timmars driftsberedskap.

Producenten ombesörjer att kraftverksenheter har gällande avtal för elöverföring.

Producenten ska organisera sin verksamhet så att de gällande reglerna för att agera på reglerkraftmarknaden uppfylls.

1.2 Driftspersonal

Producenten säkerställer att tillräcklig driftspersonal med tillräckliga kunskaper finns tillgänglig för att uppfylla de skyldigheter som anges i dessa regler.

1.3 Bränsleförsörjning

Kraftverkets bränsleförsörjning ska möjliggöra en driftstid på sammanlagt minst 200 timmar med full effekt under vinterperioden.

9.12.2016

1.4 Utsläppstillstånd och utsläppsrätter

Kraftverksenheten ska ha ett gällande utsläppstillstånd.

Producenten ansvarar för att kraftverksenheten har erforderliga lagenliga utsläppsrätter som motsvarar den faktiska produktionsmängden enligt tidtabellen för rapportering av de årliga utsläppen och annullering av utsläppsrätterna.

1.5 Miljötilstånd

Kraftverksenheten ska ha ett gällande miljötilstånd som gör det möjligt för enheten att fungera som effektreserv på det sätt som förutsätts i dessa driftsregler.

1.6 Provdrift inför vinterperioden

Kraftverksenheten ska årligen genomföra en lyckad provdrift vid en tidpunkt som avtalas separat med Fingrid högst en månad före övergången till 12 timmars startberedskap. Syftet med provdriften är att säkerställa anläggningens tekniska funktion och driftspersonalens kompetens. Under provdriften ska anläggningen synkroniseras med kraftnätet och under minst en timmes tid producera över 80 procent av den eleffekt som anläggningen erbjuder effektreservsystemet. Provdriften får inte pågå i mer än 12 timmar utan motiverad orsak som angetts på förhand.

Producenten ansvarar för provdriftens utförande och kostnader. Försäljningsintäkter för elkraft som Producenten får i samband med provdriften påverkar inte ersättningen för upprätthållande av driftberedskap enligt punkt 5.

1.7 Möjlighet till provdrift under vinterperioden

För att säkerställa att kraftverksenheten har beredskap till uppstart inom 12 timmar har Fingrid möjlighet att utföra en provdrift av anläggningen en gång per vinterperiod. Fingrid ska meddela Producenten om provdriften minst 12 timmar före den ska inledas.

Vid provdrift ska anläggningen synkroniseras med elnätet och producera elkraft under minst en timmes tid med anläggningens minimieffekt. Provdriften får inte pågå i mer än 12 timmar utan motiverad orsak som angetts på förhand.

Producenten ansvarar för provdriftens utförande och kostnader. Försäljningsintäkter för elkraft som Producenten får i samband med provdriften påverkar inte ersättningen för upprätthållande av driftberedskap enligt punkt 5.

Provdrift som utförs under vinterperioden dras av då man beräknar driftberedskapen på 200 timmar som avses i punkt 1.1 i driftsreglerna.

2 KRAFTVERKSENHETENS DRIFT ENLIGT ELSYSTEMETS BEHOV

2.1 Allmänna regler

Fingrid och stamnätsbolaget i Sverige (hädanefter SvK) tillämpar överensstämmande principer för marknadsintroduktionen och användningen av effektreserven i syfte att

9.12.2016

garantera optimal användning av effektreservkapaciteten i det nordiska elsystemet samt för att minimera effektreservarrangemangets marknadseffekter¹.

Kraftverksenheten startas antingen utifrån spotmarknadens behov eller på separat begäran från Fingrid.

2.2 Rörliga kostnader

I syfte att uppskatta de rörliga produktionskostnaderna rapporterar Producenten kostnadsuppgifter (kostnad per timme, €/MWh) för varje kraftverksenhet till Fingrid minst en gång i månaden. Vid beräkningen av de rörliga produktionskostnaderna beaktas bränslekostnaderna och värdet på de utsläppsrätter som behövs för produktionen (€/MWh).

Producenten ska dessutom månatligen rapportera om kostnader för att upprätthålla startberedskapen för varje kraftverksenhet (kostnad per timme €/h) till Fingrid. Kostnaden för att upprätthålla startberedskapen får inte överstiga de rörliga produktionskostnaderna.

Fingrid godkänner årligen utifrån Producenternas förslag den statistik/de statistikuppgifter som används som underlag för bränslekostnaderna samt metoden för fastställandet av värdet på utsläppsrätterna.

2.3 Fasta kostnader

Den fasta kostnaden för uppstart av kraftverksenheten (€/uppstart) fastställs i det anbud som Producenten lämnat till Energimyndigheten och enligt Energimyndighetens beslut om upphandling av effektreserv.

Dessutom ska Producenten meddela Fingrid om den fasta kostnaden (€/beredskapshöjning) för att höja beredskapen per kraftverksenhet. Den fasta kostnaden för att höja kraftverksenhetens beredskap får inte överstiga dess fasta uppstartskostnad.

2.4 Effektreservkapaciteten på spotmarknaden

2.4.1 Lämnande och hantering av bud

Under vinterperioden sammanställer Fingrid ett bud till spotmarknaden för den effektreserv som erbjuds av kraftverken i Finland. Fingrid erbjuder den totala tillgängliga effektreserven till det finska anmälningssområdet för timmarna mellan 04 och 24 (CET).

Om inte balans mellan efterfrågan och utbud uppnås med tillgängliga marknadsmässiga bud beaktas Effektreservbudet i spotmarknadens prisberäkning.

Effektreserven i Finland och Sverige aktiveras i förhållande till den reserveffekt som bjuds ut mellan länderna inom ramen för den tillgängliga överföringskapaciteten.

¹Det danska stamnätsbolaget Energinet.dk planerar att införa ett motsvarande reservsystem. Om Energinet.dk ansluter sig till förfarandet för marknadsintroduktion och användning av effektreserven i Finland och Sverige, kommer effektreserven i Danmark att beaktas enligt motsvarande principer.

9.12.2016

När budet aktiveras kommer elmarknadsoperatören på det finska anmälningssområdet (hädanefter Elbörsen) att fastställa ett pris för effektreserven som motsvarar spotmarknadens pristak².

2.4.2 Aktivering av effektreservkapacitet

När effektreservbudet aktiveras meddelar Elbörsen Fingrid om hur stor effektreserv som behövs.

Fingrid och SvK fattar beslut om vilka kraftverk som ska startas. I beslutet beaktas ländernas interna överföringsbegränsningar, eventuella förändringar i överföringskapaciteten mellan länderna, effektreservens minimieffekter och uppstartstider samt övriga tekniska och ekonomiska specialvillkor. Målet är att starta de kraftverk som med hänsyn till de ovanstående villkoren producerar den av Elbörsen meddelade aktiverade effektreservmängden med lägsta produktionskostnader.

Fingrid informerar Producenten om att kraftverket ska startas. Fingrid och Producenten kommer överens om detaljerna kring uppstart och stopp. Fingrid och Producenten ingår ett fast avtal om den energivolym som Fingrid meddelat.

Om en kraftverksenhet startas upp för bara en timme kan Producenten och Fingrid komma överens om ett fast avtal även för den föregående timmen för att säkerställa elproduktionen vid kraftverksenheten under den aktuella timmen. Producenten ansvarar för de kostnader som balansavvikelsen vid uppstart och stopp av kraftverket medför.

2.5 Start och stopp av effektreservkapaciteten på Fingrids begäran

Producenten är skyldig att starta en kraftverksenhet som omfattas av avtalet alltid när Fingrid ber om det antingen för effektreservsystemets behov eller för andra behov i anslutning till systemansvaret. När Fingrid ber att ett kraftverk ska startas ska Producenten starta kraftverket med avtalad effekt och ingå ett fast avtal om detta med Fingrid.

Fingrid informerar Producenten minst en timme på förhand om stopp av en kraftverksenhet när den inte längre behövs.

2.6 Prissättning av fasta avtal

Om en kraftverksenhet startas ingås ett fast avtal med rörliga produktionskostnader som beräknas enligt punkt 2.2. Dessutom tillkommer de fasta uppstartskostnaderna som avses i punkt 2.3.

Producenten fakturerar Fingrid för det fasta avtalet den fjärde dagen följande månad eller första efterföljande vardag. Fingrid betalar fakturan inom två månaders tid.

²Spotmarknadens pristak är för närvarande 3 000 €/MWh. Artikel 41 i Europeiska kommissionens förordning 2015/1222 om fastställande av riktlinjer för kapacitetstilldelning och hantering av överbelastning förutsätter att högsta och lägsta jämviktspriser ska fastställas inom 18 månader efter förordningens ikraftträdande. Efter att de har godkänts av tillsynsmyndigheten kommer dessa högsta och lägsta priser att iaktas och effektreservkapacitetens prissättning uppdateras därefter.

9.12.2016

2.7 Effektreserv på reglerkraftmarknaden

När effektreservkapaciteten är i drift är Producenten skyldig att lämna ett kraftverksspecifikt uppregleringsbud som markerats som effektreservbud till reglerkraftmarknaden för den tillgängliga produktionskapaciteten med hänsyn till effektökningsförmågan per kraftverk.

Producenten lämnar effektreservbud till reglerkraftmarknaden som en fristående marknadsaktör och markerar reglerbudet som effektreservbud.

Producenten erbjuder kapaciteten till reglerkraftmarknaden till priset 3 000 €/MWh eller till ett pris som motsvarar kraftverksenhetens rörliga produktionskostnader enligt punkt 2.2, om de överstiger 3 000 €/MWh.

Av dessa bud aktiverar Fingrid den mängd som behövs efter att alla frivilliga reglerkraftbud har aktiverats. Samtliga reglerkraftbud inklusive effektreservbudet beaktas vid fastställandet av priset på reglerkraft.

Fingrid betalar ut ersättning till Producenten för det aktiverade budet enligt de rörliga produktionskostnaderna som avses i punkt 2.2.

2.8 Användning av effektreserven utanför vinterperioden

Om Fingrid beslutar att starta en kraftverksenhet utanför vinterperioden iaktas punkterna 2.5–2.7, varpå Fingrid först uppbär en effektreservavgift som motsvarar de faktiska kostnaderna för elförbrukningen under månaden då kraftverksenheten startades och betalar ut ersättning till Producenten i efterskott inom två månader från uppstarten.

Användning av effektreserven utanför vinterperioden påverkar inte ersättningen för upprätthållandet av driftsberedskapen som avses i punkt 5.

2.9 Höjning av effektreservens driftsberedskap

Fingrid kan under vinterperioden be Producenten att höja kraftverksenhetens driftsberedskap. Fingrid och Producenten kommer överens om hur lång tid den höjda driftsberedskapen ska upprätthållas och om övriga omständigheter med hänsyn till kraftverksenhetens tekniska specialvillkor.

Syftet med en höjd driftsberedskap är att säkerställa att kraftverksenheten är tillgänglig för hantering av effektbalansen eller andra behov i anslutning till systemansvaret.

Höjningen av driftsberedskapen sker minst 12 timmar före det förväntade elproduktionsbehovet. Den fasta ersättningen för höjningen av driftsberedskapen som Fingrid betalar ut till Producenten fastställs enligt punkt 2.3 och ersättningen för upprätthållandet av driftsberedskapen enligt punkt 2.2.

Om Fingrid efter att man höjt driftsberedskapen beslutar att elproduktion ska inledas på kraftverksenheten följer man punkt 2.5, varvid Fingrid drar av den fasta kostnaden för att höja driftsberedskapen från den fasta uppstartskostnaden.

9.12.2016

3 ANVÄNDNING AV EN KRAFTVERKSENHET FÖR PRODUCENTENS EGET BEHOV

Elproduktion för Producentens eget behov ingår inte i skyldigheten att tillhandahålla offentliga tjänster som avses i lagen om effektreserv. Därför kan detta endast förekomma i undantagsfall, till exempel vid allvarliga störningar på något av de övriga kraftverken i Finland som Producenten disponerar över. Sådan drift av kraftverksenheten får inte äventyra fullgörandet av skyldigheten att tillhandahålla offentliga tjänster. Dessa undantagsfall kan endast komma i fråga under andra tidpunkter än perioden 1.12–28.2.

Om Producenten vill använda en kraftverksenhet för eget behov krävs i dessa undantagsfall separat tillstånd från Fingrid. Efter beviljat tillstånd ansvarar Producenten för alla kostnader för avbruten avställning, uppstart, drift och förnyad avställning.

Om Producenten undantagsvis använder kraftverksenheten för egen räkning utanför perioden 1.12–28.2, betalar Fingrid inte ut ersättning till Producenten för upprätthållandet av driftsberedskapen för de dygn som kraftverksenheten har varit i Producentens egen användning.

Användningen av kraftverket för Producentens egen räkning medför förlust av ersättningen för upprätthållande av driftsberedskap för hela dygnet i fråga. Ersättningsbeloppet per dygn beräknas genom att dividera ersättningen för hela avtalsperioden med antalet dygn som ingår i avtalsperioden.

4 HANTERING AV PRODUCERAD EL I BALANSAVRÄKNINGEN

Producenten ansvarar för balansavräkning för sin kraftverksenhet.

Dessutom behandlas den elenergi som kraftverksenheten har producerat, försäljning med bud enligt punkt 2 och användning av elenergi för Producentens behov i en separat avräkning. Producenten skickar varje månad en separat rapport till Fingrid som visar alla perioder då kraftverksenheten har varit i produktion eller effektreservkapacitet har aktiverats på spotmarknaden.

I en separat utredning beräknas kontinuerligt den avvikelse som uppkommer på grund av obalans mellan produktionen och försäljningen. Producenten ansvarar för inköp och försäljning av den balanskraft som behövs för att täcka avvikelsen.

5 ERSÄTTNING FÖR UPPRÄTTHÅLLANDE AV DRIFTSBEREDSKAPEN

Den ersättning som betalas för upprätthållandet av effektreserven fastställs utifrån Producentens anbud till Energimyndigheten och Energimyndighetens beslut om upphandling av effektreserv.

Ersättning för upprätthållande av driftsberedskapen betalas under vinterperioden (1.12–28.2). Under övriga tider betalas ingen beredskapsersättning.

Ersättningen betalas till Producenten månatligen. Producenten skickar en faktura den fjärde dagen följande månad eller första efterföljande vardag. Fingrid betalar ut ersättningen inom två månaders tid från att det att fakturan skickades.

9.12.2016

6 EN KRAFTVERKSENHETS OTILLGÄNGLIGHET

6.1 Meddelanden

Producenten är skyldig att omedelbart informera Fingrid, Elbörsen och Energimyndigheten om förändringar i en kraftverksenhets uppstartsberedskap och om andra omständigheter som kan begränsa kraftverksenhetens drift eller förhindra driften helt, t.ex. skador på kraftverksenheten. Producenten är dessutom skyldig att göra de marknadsanmälningar som lagstiftningen kräver.

6.2 Betalningar

Fingrid betalar inte ut ersättning för upprätthållandet av driftberedskapen enligt punkt 5 för den tid som en kraftverksenhet inte är tillgänglig för effektreservsystemet enligt punkt 1 i dessa driftsregler. Under vinterperioden leder otillgänglighet under minst en timme per dygn till indragning av ersättningen för hela dygnet. Ersättningsbeloppet per dygn beräknas genom att dividera ersättningen för hela avtalsperioden med antalet dygn som ingår i avtalsperioden.

Fingrid meddelar samtliga indragna betalningar inklusive orsaken till Energimyndigheten för utvärdering enligt 16 § i lagen om en effektreserv som säkerställer balansen mellan elproduktion och elförbrukning. Utifrån Energimyndighetens avgörande som vunnit laga kraft kan Fingrid antingen betala ut indragna ersättningar (helt eller delvis) eller återkräva ersättningar enligt Energimyndighetens beslut.

7 INFORMATIONsutbyte och rapportering

Produktionen vid kraftverksenheter som omfattas av avtalet ska mätas i realtid genom Fingrids övervakningssystem.

Producenten ska rapportera till Fingrid och Energimyndigheten

- den planerade tidpunkten för provdriften och en provdriftsrapport som inkluderar de uppgifter som anges i punkt 1.6
- vidtagna åtgärder för att upprätthålla driftsberedskapen under båda driftsberedskapsperioderna inom två veckor efter en periods utgång
- alla händelser som förhindrat 12 timmars driftsberedskap vid en kraftverksenhet, misslyckade uppstarter och störningar under enhetens i drift med ett meddelande omedelbart efter händelsen och rapporter senast två arbetsdagar efter händelsen
- bränslerapporter efter varje avslutad produktionsperiod.

Fingrid har rätt att offentliggöra elproduktionen i en kraftverksenhet som omfattas av avtalet samt uppnådda försäljningsvolymerna på spotmarknaden och reglerkraftmarknaden.

9.12.2016

8 ÄNDRINGAR OCH JUSTERINGAR AV DRIFTSREGLERNA

Om dessa regler och villkor måste ändras på grund av ändringar i lagstiftningen eller andra myndighetsåtgärder, ska ändringarna bekräftas av Energimyndigheten innan de träder i kraft.

9 HÄVANDE AV DRIFTSAVTALET SAMT ÅTERBETALNING OCH ÅTERKRAV AV ERSÄTTNING

Hävande av driftsavtalet samt återbetalning och återkrav av ersättningen för upprätthållandet av driftsberedskapen följer 16 § och 17 § i lagen om effektreserv.

Om Producenten uppsåtligen bryter mot skyldigheten att tillhandahålla offentliga tjänster kan Energimyndigheten besluta att häva driftsavtalet och ålägga Producenten att återbetala de ersättningar som Fingrid enligt driftsavtalet har betalat till Producenten, förutsatt att driftsavtalet har hävts enligt 16 § 1 mom. i lagen om effektreserv eller om Producenten på annat sätt har brutit mot driftsavtalet.

Bilaga Exempel på aktivering av effektreservkapacitet på spotmarknadens finska och svenska anmälningsområden

9.12.2016

Bilaga till driftsavtalet

EXEMPEL PÅ AKTIVERING AV EFFEKTRERSEVKAPACITET PÅ SPOTMARKNADENS FINSKA OCH SVENSKA ANMÄLNINGSOMRÅDEN

Följande exempel utgår från en situation där de finska och svenska stamnätsbolagen har ett gemensamt aktiveringsförfarande för effektreserven. Om det danska stamnätsbolaget ansluter sig till förfarandet kommer den danska effektreservkapaciteten att beaktas på motsvarande sätt.

Effektreservkapaciteterna som anges i exemplen är ungefärliga.

Aktivering

Fingrid och Svenska Kraftnät bjuder ut den aktuella disponibla totalkapaciteten per timme på spotmarknaden i Finland respektive Sverige med beaktande av starttiden.

Av den finska effektreserven bildas på spotmarknaden ett volymbaserat effektreservbud för det finska anmälningssområdet. På motsvarande sätt bildas volymbaserade effektreservbud av den svenska effektreservkapaciteten för de svenska anmälningssområdena. Inget pris anges för effektreservbudet.

Effektreservbudet beaktas i spotmarknadens prissättning om inte balans mellan efterfrågan och utbud uppnås med marknadsmässiga bud på det finska och/eller de svenska anmälningssområdena.

Både den finska och den svenska effektreserven aktiveras i förhållande till den reserveffekt som bjuds ut mellan länderna inom ramen för den tillgängliga överföringskapaciteten enligt nedanstående exempel.

Exempel 1 – Överföringskapaciteten mellan Finland och Sverige begränsar inte aktiveringen av effektreserven

Utgångsantaganden:

- Effektreservkapacitet i Finland 600 MW
- Effektreservkapacitet i Sverige 2000 MW
- Balans mellan utbud och efterfrågan uppnås inte på spotmarknadens anmälningssområden i Finland och Sverige. För att uppnå balans måste reservkapacitet på 200 MW aktiveras.

Aktiverad effektreserv (totalt 200 MW):

a) Överföringsbegränsningar inom Sverige begränsar inte aktiveringen av reservkapaciteten

- På det finska anmälningssområdet 46,2 MW ($200 \text{ MW} * 600/2600$)
- På de svenska anmälningssområdena 153,8 MW ($200 \text{ MW} * 2000/2600$).

b) Överföringsbegränsningar inom Sverige begränsar den tillgängliga effektreserven på den svenska sidan till 1 000 MW

9.12.2016

- På det finska anmälningssområdet 75 MW ($200 \text{ MW} * 600/1600$)
- På de svenska anmälningssområdena 125 MW ($200 \text{ MW} * 1000/1600$).

Exempel 2 – Ingen tillgänglig överföringskapacitet från Sverige till Finland, behov av effektreserv i Finland

Utgångsantaganden:

- Effektreservkapacitet i Finland 600 MW
- Effektreservkapacitet i Sverige 2000 MW
- Kapaciteten som saknas på spotmarknaden inom det finska prisområdet uppgår till 200 MW.

Aktiverad effektreserv (totalt 200 MW):

- På det finska anmälningssområdet 200 MW
- På det svenska anmälningssområdet 0 MW.